

Департамент
агропромислового розвитку
Львівської обласної
державної адміністрації

Громадська організація
«Львівська аграрна
палата»

Вісник Агр[🍏]Форум №11 (34) 2016

Електронний інформаційний бюлетень

*На Жовківщині відкрили перший
в області агрокооператив в рамках
проекту “500 успішних сімейних господарств”*

стор. 4

*Дні аграрної освіти і науки Франції
в Україні*

стор.7

*Ветеринарні інспектори Львівщини
отримають кваліфікацію аудиторів
з безпечності харчових продуктів*

стор.9

*Особливості розвитку та шкідливість
фузаріозу зернових культур*

стор.18

*Альтернативні заходи контролю чисельності
й шкідливості фітофагів капусти та інших
хрестоцвітих культур*

стор.28

м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
тел.ф. +38 (032) 294-84-02, +38 (032) 239-26-26,
(067) 803-60-32, e-mail: lvivagri@gmail.com
Інтернет-сторінка видання: agrochamber.lviv.ua

<i>Львівщина на XXVIII Міжнародній агропромисловій виставці “Агро-2016”...</i>	<i>с.3</i>
<i>На Жовківщині відкрили перший в області агрокооператив в рамках проекту “500 успішних сімейних господарств”</i>	<i>с.4</i>
<i>Конференція “Мільйон із гектара” на Стрийщині</i>	<i>с.6</i>
<i>Дні аграрної освіти і науки Франції в Україні</i>	<i>с.7</i>
<i>Ветеринарні інспектори Львівщини отримують кваліфікацію аудиторів з безпечності харчових продуктів</i>	<i>с.9</i>
<i>ПАТ «Аграрний фонд» здійснює весняну форвардну програму з закупівлі пшениці та гречки.....</i>	<i>с.10</i>
<i>Ринок органіки потребує законодавчого врегулювання, – В.Лапа.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Верховній Раді України запропоновано законодавчо врегулювати процес обміну земельних ділянок, розташованих у межах масиву земель сільськогосподарського призначення.....</i>	<i>с.13</i>
<i>Розроблено новий Порядок оцінки придатності земель (ґрунтів) для виробництва органічної продукції.....</i>	<i>с.14</i>
<i>Робота у нічний час: коротко про головне від Держпраці.....</i>	<i>с.15</i>
<i>Аукціон з продажу права оренди земельних ділянок державної власності....</i>	<i>с.16</i>
<i>Які юридичні особи будуть платниками плати за землю.....</i>	<i>с.17</i>
<i>Особливості розвитку та шкідливість фузаріозу зернових культур</i>	<i>с.18</i>
<i>Альтернативні заходи контролю чисельності й шкідливості фітофагів капусти та інших хрестоцвітих культур.....</i>	<i>с.28</i>
<i>Господарю на замітку.....</i>	<i>с.31</i>
<i>Моніторинг цін.....</i>	<i>с.35</i>
<i>Виставки та конференції в Україні та закордоном.....</i>	<i>с.36</i>
<i>Yarych Street Fest 2016 у Львові.....</i>	<i>с.37</i>

Львівщина на XXVIII Міжнародній агропромисловій виставці “Агро-2016”

8 червня, на території Національного комплексу “Експоцентр Україна” у Києві відкрилась XXVIII Міжнародна агропромислова виставка “Агро-2016”. Урочисте відкриття виставки відбулось за участі Прем’єр-міністра України Володимира Гройсмана, Міністра аграрної політики та продовольства України Тараса Кутового.

Після урочистостей з нагоди відкриття, перший заступник голови облдержадміністрації Ростислав Замлинський ознайомив присутніх із експозицією Львівської області та концепцією виставки.

“Одним з пріоритетних напрямків розвитку Львівщини є створення робочих місць на селі та формування доданої вартості в агропромисловому комплексі, яка стане рушійною силою для розвитку дрібних та малих сільськогосподарських виробників, сільськогосподарської кооперації та сімейного фермерства від виробництва до кінцевого споживача”, – зазначив Ростислав Замлинський.

Оглянувши експозицію, Прем’єр-міністр В. Гройсман відзначив необхідність поширення досвіду Львівщини з розвитку сімейного фермерства по Україні. Він додав, що на рівні держави буде надаватися всебічна підтримка для розвитку дрібного товаровиробника.

На виставці Львівщина також представлена провідними підприємствами харчової і переробної промисловості, сільськогосподарськими виробниками: ПАТ “Концерн “Хлібпром”, “Світоч”, ПрАТ “Ензим”, СП “Галка ЛТД”, ПП “Оліяр”, ТЗОВ “Яблуневий дар”, ТЗОВ “Галфрост”, ТОВ “Галіція Грінері”, ТОВ “Шеврет”, а також ТЗОВ ОРСП “Шувар”, який відіграє ключову роль у створенні ланцюгів доданої вартості.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

На Жовківщині відкрили перший в області агрокооператив в рамках проекту “500 успішних сімейних господарств”

6 червня, у с. Крехів Жовківського району відбулося урочисте відкриття кооперативу “Агросвіт” у рамках реалізації проекту “500 успішних сімейних господарств”. Захід відбувся за участі представників обласної і місцевої влади, партнерів та учасників Проекту і членів сільськогосподарських кооперативів.

Члени кооперативу матимуть нагоду переконатися, що працюючи на власній ділянці, можна отримати хороші прибутки, – наголосив голова Львівської ОДА Олег Синютка. – Вкладені у ці паї майже 100 тисяч гривень мають окупитися, і вже восени люди зможуть отримати вдсятеро більше і переконатися, що і в Україні можна достатньо заробляти”.

Кооператив “Агросвіт” зареєстрований 25 травня цього року. Його учасники – жителі с. Крехова. На території кооперативу розпочинають посів моркви на площі 10 га та планують осінню посадку малини – 20 га.

Голова кооперативу Андрій Косик наголосив, що вибір моркви як культури для початкової спеціалізації роботи кооперативу зумовлений зростаючим попитом на якісну продукцію і налагодженими каналами збуту, які пропонуються учасникам проекту “500 успішних сімейних господарств”.

Заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА Людмила Гончаренко звернула увагу на переваги саме кооперації для об’єднання малих товаровиробників і особистих селянських господарств.

Також гостям продемонстрували техніку, яку залучають до роботи. А для агролюбителів провели семінар на тему: “Вирощування моркви: технологія, агротехніка, умови”.

Зазначимо, у рамках проекту “500 успішних сімейних господарств” проходить реєстрація 10 кооперативів, з яких 6 – вже зареєстровані. Це зокрема, “Агросвіт” (Жовківський район, с. Крехів), “Ягідна долина” (Жовківський район, с. Деревня), “Смеліна” (Яворівський район, с. Смолин), “Надбужжя” (Золочівський район, с. Білий Камінь), “Прикарпатський” (Старосамбірський район, с. Чижки), “Підкамінь” (Бродівський район, с. Яблунівка).

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

Конференція “Мільйон із гектара” на Стрийщині

9 червня у Стрийському коледжі ЛНАУ в рамках традиційного ярмарку “Стрий-Органік-Фест. Літо 2016” проведено конференцію “Мільйон із гектара”. Учасники конференції дізналися про сучасні та прибуткові напрями підприємництва в аграрному секторі, зокрема в ягідництві при вирощуванні малини, лохини і моркви від професійних консультантів.

Голова БО “Львівська аграрна дорадча служба” Іван Паньків розповів присутнім про напрями організації ефективної сімейної ферми з утримання корів та забезпечення прибуткового молочного скотарства при відносно невеликій чисельності поголів’я.

Заступник директора департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації Людмила Гончаренко розповіла присутнім про діючі в поточному році програми фінансової підтримки виробників різних організаційно-правових форм на Львівщині, зокрема передбачені в межах реалізації проекту “500 успішних сімейних господарств”.

Голова правління КС “Вигода” Марія Сюма в доповіді звернула увагу на можливості доступу до фінансових ресурсів невеликих товаровиробників, в тому числі і використовуючи доступні спеціальні кредитні продукти від кредитних спілок.

В завершальній частині конференції директор Стрийського коледжу ЛНАУ Василь Дмитришин провів для її учасників екскурсію в Музей Українських Січових Стрільців та в Музей Хліба, які розміщено на території коледжу.

Слід відмітити, що 10-12 червня в м. Стрий відбудеться вже традиційний для Львівщини фестиваль органічної та натуральної продукції «Стрий – Органік – Фест. Літо – 2016» із проведенням святкової ярмарки, майстер-класів тощо.

Джерело: Львівська аграрна палата

Дні аграрної освіти і науки Франції в Україні

1-2 червня на Львівщині відбулися заходи, присвячені проведенню Днів аграрної освіти і науки Франції в Україні на базі Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького та Стрийського коледжу ЛНАУ.

В аграрному виші учасники конференцій, серед яких були присутні науковці з України та Франції, обговорили питання розвитку галузей тваринництва та ветеринарної медицини, недопущення поширення африканської чуми свиней, а також впровадження сучасних інструментів навчання ветеринарних лікарів з використанням досвіду країн ЄС.

В Стрийському коледжі ЛНАУ французькі колеги представили директорам аграрних коледжів із різних областей України сучасні практики впровадження дуальної системи аграрної освіти.

В.о. директора НМЦ “Агроосвіта” Тетяна Іщенко наголосила на важливості впровадження елементів дуальної системи навчання у практику аграрної освіти в Україні, що дозволяє суттєво підвищити якість підготовки студентів і підвищує їх конкурентні переваги на ринку праці в майбутньому.

Джерело: Львівська аграрна палата

Ветеринарні інспектори Львівщини отримають кваліфікацію аудиторів з безпечності харчових продуктів

На початку червня у Львові відбувся підсумковий практичний семінар та тестування для державних ветеринарних інспекторів з Львівської, Волинської, Закарпатської та Рівненської областей в рамках плану реалізації Проекту ЄС «Вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні» (IFSSU).

1 червня експерти проекту ЄС Яна Добідовська та Юрій Оглашений провели останній практичний семінар для інспекторів з чотирьох областей Західної України. Вже наступного дня всі учасники навчання написали два тести – тест на отримання сертифікатів кваліфікованих аудиторів, які нададуть їм право перевіряти розробку та впровадження операторами ринку харчових продуктів процедур, заснованих на принципах HACCP, а також тест на перевірку знань законодавства ЄС щодо харчових продуктів та гармонізованого з ним національного законодавства.

«Завершальне тестування підвело підсумок півторарічного навчання державних ветеринарних інспекторів з чотирьох областей в рамках спеціального проекту ЄС», – зазначила заступник керівника проекту IFSSU, старший експерт з питань європейського законодавства Яна Добідовська. Експерт наголосила, що підготовка аудиторів є одним із необхідних кроків для гармонізації вимог щодо здійснення державного контролю, операторів ринку харчових продуктів з європейським законодавством, і в подальшому це дозволить розширити експорт продукції аграрного сектору України в країни Європейського Союзу.

Зазначимо, що результати тестування учасники отримають через декілька тижнів. Під час навчання державні інспектори ветеринарної медицини Львівщини виявили високий рівень знань. Це дозволяє з високою долею ймовірності очікувати, що переважна більшість учасників навчання, успішно складуть підсумкове тестування.

Одержаний за результатами тестування диплом підтвердить високу кваліфікацію аудиторів, що сприятиме запровадженню європейських підходів до здійснення контролю операторів ринку харчових продуктів у Львівській області.

Джерело: Львівська аграрна палата

АГРАРНИЙ ФОНД
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО**ПАТ «Аграрний фонд» продовжує
весняну форвардну програму
з закупівлі пшениці та гречки**

З метою забезпечення продовольчої безпеки країни за програмою закупівель зерна врожаю 2016 року товариством «Аграрний фонд» за укладеними форвардними контрактами було профінансовано сільськогосподарське виробництво на суму 956,9 млн грн, що складає 14,3% загального обсягу коштів, залучених для фінансування осінньої посівної кампанії по країні в цілому.

Загальний об'єм планових закупівель зерна за весняною форвардною програмою 2016 року складає 1,5 млрд грн. Це – реальна підтримка вітчизняного сільгоспвиробника. У 2015 році публічне акціонерне товариство «Аграрний фонд» принесло дохід бюджету країни у вигляді сплати податків у сумі 1,0 млрд грн, в тому числі дивідендів – 332 млн грн.

ПАТ «Аграрний фонд» входить до ТОП-100 найбільших підприємств із державним капіталом і є найбільшим підприємством у сфері впливу Мінагрополітики України. Фонд акумулює 20% закупівель зерна на вітчизняному ринку і є першим за величиною серед платників податків аграрної галузі. Його головне статутне завдання – забезпечення продовольчої безпеки.

Враховуючи вищевикладене, з метою підтримки продовольчої безпеки, збереження цінової ситуації на ринку ПАТ «Аграрний фонд» продовжує весняну форвардну програму з закупівлі зерна пшениці та гречки.

Загальна сума коштів, яка буде витрачена на придбання зерна, складає 1,5 млрд грн. Закупівельні ціни, виходячи з яких здійснюється передплата за договорами, для жита складають 2800 грн/т, пшениці 2 класу – 3500 грн/т, 3 класу – 3400 грн/т, гречка – 15 000 грн/т.

Розмір попередньої оплати – не менше 45% і не більше 65% від загальної вартості поставки за договором. Вартість користування коштами попередньої оплати (авансу) за біржовими договорами складатиме від 22% до 30% річних.

ПАТ «Аграрний фонд» уклав договори складського зберігання з багатьма елеваторами та гарантує розміщення зерна на базисах поставки, максимально зручних для клієнта, а також гарантує оплату за поставлений товар в повному обсязі. Також ми заключаємо договори про наміри щодо співпраці по закупівлі зернових врожаю 2016 року.

Укладені договори не зобов'язують фермерів на поставку зерна чи то гречки чи пшениці, а формують партнерську базу підприємств з якими ПАТ «Аграрний фонд» надалі має бажання співпрацювати, а вони, в свою чергу, мають гарантований ринок збуту під час збору урожаю.

Загальний обсяг закупівель по Україні має скласти 640 тис. тонн зерна. З них 580 тис. тонн – пшениця 2 та 3 класів, 50 тис. тонн – жито 1, 2 та 3 класів та 10 тис. тонн – гречка та 10 тис. тонн зерна пшениці (1 тис. тонн зерна жита по Львівській області).

Роман Насіров озвучив умови оподаткування для аграріїв

Спецрежим ПДВ, який частково залишився своєрідною «дотацією» для аграріїв в 2016 році, створював можливості для махінацій. Про це заявив голова Державної фіскальної служби (ДФС) України Роман Насіров, пише AgroPortal.

«Питання в чому: якщо ти продав зерно, ти можеш собі залишити 15%. Якщо ти продав, або зробив вигляд, що продав, порося, якого цим зерном нагодував, – ти собі залишаєш 85%», – пояснив він.

«Обговорювався варіант спецрежиму “50 на 50”, незалежно від того, чим ти зараз займаєшся і такий варіант міг прибрати частину подібних махінацій. Звичайно, це додаткове навантаження на бюджет, але так було б, як мінімум, правильно», – вважає глава ДФС.

Якщо законодавчих змін не буде, то з 2017 року аграрії переходять на звичайний режим оподаткування. Якщо ж зміни приймуть, вони «запрацюють» тільки в останньому кварталі, уточнив Роман Насіров. Серед можливих варіантів зміни оподаткування галузі розглядається прив'язка податку до гектару землі, адже не всі паї або землі резерву, які знаходяться в обробці, зареєстровані, а це не чесно по відношенню до порядних платників.

«Дуже багато роботи щодо детінізації було зроблено з великими міжнародними трейдерами. Тепер тієї кількості зерна за кеш, яке було кілька років тому, вже в минулому році не спостерігалось. У поточному році ми також плануємо максимально цей обсяг знизити», – говорить він.

«Як тільки з'явилось повернення ПДВ, вже ніхто не хоче купувати зерно без документів. І цей сезон буде показовим», – додав Р. Насіров.

Джерело: www.agravery.com

ОЩАДБАНК

МІЙ БАНК. МОЯ КРАЇНА

**Ощадбанк отримав 30 млн.
дол. США від компанії Cargill
financial services international**

В рамках нової кредитної угоди Ощадбанк отримав транш кредитних коштів від компанії Cargill Financial Services International, Inc. на загальну суму майже 30 млн. дол. США.

Кошти, залучені строком на один рік, будуть спрямовані на фінансування експортно-імпорتنих операцій клієнтів Ощадбанку – виробників сільськогосподарської продукції та на придбання ними виробничого обладнання. Відсоткову ставку за кредитом суттєво знижено порівняно з тією, що діяла за кредитами, погашеними в поточному році.

Джерело: www.oschadbank.ua

Ринок органіки потребує законодавчого врегулювання, – Володимир Лапа

Удосконалення законодавчого регулювання виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції дозволить посилити державний контроль у сфері маркування та сертифікації органічної продукції. На цьому наголосив Голова Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів Володимир Лапа під час круглого столу «Органічне виробництво – пріоритетний напрямок аграрного сектору в Україні», який відбувся в рамках XXVIII Міжнародної агропромислової виставки «АГРО 2016».

За його словами, зараз у процесі виробництва та обігу органічної продукції існують досить серйозні проблеми, які потребують вирішення на законодавчому рівні. Факти недобросовісної реалізації так званої органічної продукції трапляються не лише на вітчизняному ринку, але при її експорті за кордон. «До нас звертаються європейські колеги і розповідають про випадки поставок в ЄС продукції, яка декларується як органічна, але по суті не відповідає цьому статусу. Нас питають: що ви, як контролюючий орган, маєте намір робити, щоб унеможливити такі факти?» – зазначив Володимир Лапа.

Він пояснив, що на даному етапі контролюючий орган не має достатньо повноважень, щоб повноцінно здійснювати контроль за цим ринком та впливати на компанії, які здійснюють сертифікацію. «По суті, зараз сертифікацію проводять або нерезиденти України, або резиденти України, які належним чином не акредитовані в Нацагентстві», – додав В. Лапа.

За його словами, існування зазначених проблем вводить в оману споживачів органічної продукції, створює підґрунтя для процвітання недобросовісної конкуренції для виробників органіки, а також формує для України негативний імідж на світовому ринку.

Володимир Лапа зазначив, що Міністерство аграрної політики та продовольства України розробило нову редакцію Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», яка дозволить запровадити прозоріші і чіткіші правила гри на ринку органіки. Цей законопроект передбачає вдосконалення системи державного нагляду (контролю). Контролювати дотримання правил застосування органічного виробництва повинна Держпродспоживслужба.

«Відповідно до розробленого законодавства ми, як орган контролю, маємо свою місію: забезпечити максимально комфортні умови для роботи виробників і постачальників органічної продукції», – зазначив Володимир Лапа.

Джерело: Міністерство аграрної політики та продовольства України

**Верховній Раді України запропоновано законодавчо
врегулювати процес обміну земельних ділянок,
розташованих у межах масиву земель
сільськогосподарського призначення**

З червня п.р. на офіційній Інтернет-сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обміну земельних ділянок, розташованих у межах масиву земель сільськогосподарського призначення”.

В пояснювальній записці до законопроекту, зокрема зазначено, що Проект Закону спрямований на законодавче забезпечення:

- можливості набуття особою, яка орендує не менш ніж 75% масиву земель сільськогосподарського призначення, без проведення земельних торгів права оренди земельних ділянок під польовими дорогами розташованими в цьому масиві;

- особливостей оренди земельних ділянок, розміщених у масиві земель сільськогосподарського призначення;

- передачі у комунальну власність територіальних громад на території відповідної сільської, селищної, міської ради земель під польовими дорогами, в тому числі проектними, із земель, що належали колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам на праві колективної власності, які за рішенням загальних зборів членів колективних сільськогосподарських підприємств і організацій не підлягали паюванню (крім земельних ділянок, які перебувають у державній або приватній власності).

Прийняття Закону дасть можливість реалізувати права більшості власників земельних часток (паїв), розташованих у масиві земель сільськогосподарського призначення, на більш раціональне використання своєї власності, а орендарям сформулювати більш зручні і економічно привабливі масиви земель сільськогосподарського призначення.

Крім того, прийняття проекту Закону дозволить створити юридичні підстави для використання земельних ділянок під польовими дорогами, що передбачені документацією із землеустрою, що сприятиме збільшенню надходжень до місцевих бюджетів від земельних платежів.

Джерело: www.minagro.gov.ua

Розроблено новий Порядок оцінки придатності земель (грунтів) для виробництва органічної продукції

8 червня на офіційній Інтернет сторінці Міністерства аграрної політики та продовольства України оприлюднено проект постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку оцінки придатності земель (грунтів) для виробництва органічної продукції”.

Порядок визначає процедури та вимоги щодо оцінки придатності земель (грунтів) для виробництва органічної продукції та сировини, яка забезпечує наявність незалежної, об’єктивної інформації про стан земельних ділянок, які планується використовувати для виробництва органічної продукції та сировини.

Порядок враховує природно-кліматичне зонування земель і врегульовує взаємовідносини в системі агроландшафт – ґрунт – технології – рослина.

Основою для встановлення критеріїв якості земель, які застосовуються для оцінки їх придатності для виробництва органічної продукції є показники якості ґрунтів, рослин та віддаленість земель від джерел забруднення (промислових підприємств та об’єктів, що можуть забруднювати навколишнє природне середовище токсичними і небезпечними викидами (сполуки важких металів, поліхлоровані біфеніли, діоксини, пестициди, радіонукліди тощо).

За ступенем придатності для виробництва органічної продукції пропонується виділяти придатні або обмежено придатні. Підставою для віднесення земель до однієї з цих категорій є показники за еколого-токсикологічними та ґрунтово-агрохімічними критеріями якості земель, які відповідають встановленим вимогам значень визначених у відповідних додатках Порядку.

Джерело: www.minagro.gov.ua

День поля по зернових культурах на Львівщині

17 червня 2016 р. у с. Суходоли Бродівського району Львівської області на базі ПП “Західний Буг” відбудеться **День поля по зернових культурах**. Фахівці підприємства хочуть поділятися з Вами цікавою інформацією, яка стане корисною для підвищення ефективності Вашого бізнесу. У нас Ви зможете побачити перспективні сорти та гібриди озимих пшениці та ячменю, ярої пшениці, селекції провідних оригінаторів: Strube (Німеччина), Saaten Union (Німеччина), KWS (Німеччина), SW Seed (Німеччина), Oseva (Чехія), Інститут фізіології рослин і генетики НАН України, Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла Національної академії аграрних наук України.

*Контакти для реєстрації учасників заходу: e-mail: nasinnya@zahbug.com.ua
тел.: +38(050) 372 62 51, тел.: +38(050) 338 43 58.*

Джерело: www.zahbug.com.ua

Робота у нічний час: коротко про головне від Держпраці

Щодо тривалості роботи у нічний час. Відповідно до статті 54 КЗпП при роботі у нічний час встановлена тривалість роботи (зміни) скорочується на одну годину. Це правило не поширюється на працівників, для яких уже передбачено скорочення робочого часу (п. 2 частини першої і частина третя статті 51 КЗпП).

Тривалість нічної роботи зрівнюється з денною у тих випадках, коли це необхідно за умовами виробництва, зокрема, у безперервних виробництвах, а також на змінних роботах при шестиденному робочому тижні з одним вихідним днем. Нічним вважається час з 10 години вечора до 6 години ранку.

При роботі у нічний час може скорочуватися лише тривалість зміни, а тижнева норма годин робочого часу не скорочується. Тобто, в одну ніч тривалість роботи може бути скорочена на одну годину, а через декілька днів на цей же час має бути продовжена тривалість роботи у денний час. Тому скорочення тривалості роботи у нічний час провадиться у межах встановленого працівнику режиму робочого часу. Графіки змінності мають забезпечити відпрацювання 40-годинного робочого тижня. Тривалість роботи не скорочується у разі, коли працівник прийнятий для роботи лише у нічні зміни.

Тривалість нічної роботи зрівнюється з денною у тих випадках, коли це необхідно за умовами виробництва, зокрема у безперервних виробництвах, а також на змінних роботах при шестиденному робочому тижні з одним вихідним днем.

Табелювання робочого часу. Ведення табельного обліку робочого часу на підприємствах, в установах і організаціях регламентується наказом Держкомстату від 05.12.2008 р. № 489. У табелі обліку використання робочого часу робляться відмітки про фактично відпрацьований час, відпрацьовані за місяць години, у тому числі надурочні, вечірні, **нічні години роботи**, а також години роботи у святкові та неробочі дні.

Оплата за роботу у нічний час. За роботу у нічний час працівники отримують **підвищену оплату**. Підвищена оплата за роботу у нічний час відноситься до державних норм з оплати праці, які є обов'язковими для застосування підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та фізичними особами, які використовують найману працю.

Відповідно до статті 108 КЗпП робота у нічний час оплачується у підвищеному розмірі, встановленому генеральною галузевою (регіональною) угодами та колективним договором, але не нижче 20% тарифної ставки (окладу) за кожну годину роботи у нічний час.

Розмір доплати за роботу у нічний час слід визначати самостійно, але він повинен бути не нижчим 20% тарифної ставки (окладу) за кожну годину роботи у цей час.

Джерело: "Дебет-Кредит"

Аукціон з продажу права оренди земельних ділянок державної власності

9 червня, на земельному аукціоні у Львові продали право оренди п'яти земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, що знаходяться за межами населеного пункту, загальною площею 161,8 га.

В результаті торгів ціна оренди зросла до 657,7 тисяч гривень. Про це повідомляють у Головному управлінні Держгеокадастру у Львівській області.

За результатами земельного аукціону переможці уклали договори оренди земельних ділянок терміном на 7 років. Крім того, на цьому аукціоні відбувся найдорожчий цього року продаж права оренди земельної ділянки – орендар сплачуватиме щорічно до бюджету місцевої ради 361 тисячу гривень.

“Від початку 2016 року це вже 14 земельний аукціон, організований фахівцями Держгеокадастру Львівщини. За результатами цих аукціонів спостерігаємо динаміку збільшення зацікавленості потенційних покупців готових вкладати гроші у ведення сільського господарства на території Львівщини. В результаті маємо здорову, добросовісну конкуренцію, що при фаховій підготовці аукціонів обертається значними додатковими надходженнями до місцевих бюджетів”, – зазначив начальник Головного управління Держгеокадастру у Львівській області Андрій Кавецький.

Варто зазначити, що найбільша динаміка вартості була зафіксована на земельну ділянку розташовану на території Чорнушовської сільської ради Пустомитівського району. Відзначимо, що завдяки аукціону ціна річної оренди цієї земельної ділянки зросла від встановлених 8% до 13,6% від нормативної грошової оцінки землі.

Наступні земельні торги з продажу прав на оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення (за межами населеного пункту) землевпорядною службою Львівщини заплановано провести **23 червня** цього року. Детальніше ознайомитися з запропонованими лотами можна на офіційному сайті Держгеокадастру України.

Джерело: www.zem.lviv.gov.ua

Які юридичні особи будуть платниками плати за землю

Плату за землю сплачують власники землі та землекористувачі з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою

ДФС у Тернопільській області нагадує, що плата за землю – це обов’язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та постійні землекористувачі.

Орендну плату за земельну ділянку державної і комунальної власності сплачує орендар земельної ділянки.

Плату за землю сплачують власники землі та землекористувачі з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою.

При переході права власності на будівлю, споруду (їх частину) податок за земельні ділянки, на яких розташовані такі будівлі, споруди (їх частини), з урахуванням прибудинкової території сплачується на загальних підставах з дати державної реєстрації права власності на таку земельну ділянку.

Власник нежилого приміщення (його частини) у багатоквартирному жилому будинку сплачує до бюджету податок за площі під такими приміщеннями (їх частинами) з урахуванням пропорційної частки прибудинкової території з дати державної реєстрації права власності на нерухоме майно.

Отже, **платниками земельного податку** є госпсуб’єкти – власники земельних ділянок та постійні землекористувачі, які відповідно до чинного законодавства набули права власності та/або постійного користування земельною ділянкою.

У разі набуття права власності на будівлю, споруду (її частину) земельний податок за площі під таким майном, сплачує власник нерухомості з дати державної реєстрації права власності на земельну ділянку.

За земельну ділянку, на якій розташований багатоквартирний житловий будинок, частина якого перебуває у власності суб’єкта господарювання, земельний податок сплачує особа, яка набула право власності або користування такою земельною ділянкою.

Платниками орендної плати за землі державної та комунальної власності є суб’єкти господарювання, що уклали з відповідним органом місцевого самоврядування (сільською, селищною, міською радою) або органом виконавчої влади договір оренди земельної ділянки.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Особливості розвитку та шкідливість фузаріозу зернових культур

Тетяна Данілкова, начальник відділу прогнозування, фітосанітарної діагностики та аналізу ризиків Управління фітосанітарної безпеки ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області

Фузаріоз належить до інфекційних хвороб зернових та інших культур, що викликається комплексом патогенів грибної етіології, яких нараховується більше 70 видів. Залежно від фізіолого-біохімічного стану рослини та умов навколишнього середовища фузаріози можуть проявляти себе як паразити, сапрофіти, симбіонти, напівпаразити, що уражують ослаблені рослини, як продуценти стимуляторів росту, антагоністи відносно інших представників мікрофлори ґрунту. Характеризуючи фітопатогенні властивості грибів роду *Fusarium*, слід зазначити, що хвороби, які ними викликаються, майже завжди є хворобами рослин, які ослаблені дією інших факторів.

Рис. 1. Фузаріоз колосу озимої пшениці

Поширення. Збудники фузаріозу є космополітами: на сьогоднішній день фузаріоз виявлено у всіх регіонах світу, де вирощують пшеницю або інші колосові культури. До патогенного комплексу належить значна кількість видів цього роду, поширення яких приурочене до певних регіонів країни. В ураженні рослин приймає участь комплекс фузарієвих грибів, які відрізняються за біологічними властивостями і адаптованими до певних умов біоценозу (рис. 1).

Зернові культури уражують біля 20 видів фузарієвих грибів, але основна увага в зв'язку з небезпекою забруднення зерна мікотоксинами приділяється *Fusarium graminearum*, *F. culmorum*, *F. sporotrichioides*, *F. avenaceum*, *F. roae*, *F. sambucinum*. Вони відрізняються один від одного за морфологічними ознаками макро- та мікроконідій і за наявністю чи відсутністю хламідоспор.

Патогенний комплекс збудників фузаріозу залежить від різних чинників: зона вирощування озимої пшениці, попередник, метеорологічні умови року, фізіологічний стан рослин, стійкість сорту тощо. Захворювання проявляється протягом всього періоду вегетації хлібних злаків: починаючи від фази сходів у вигляді **фузаріозної кореневої гнилі**, далі за сприятливих умов може викликати випрівання озимих хлібів у вигляді **снігової (або фузаріозної) плісняви** (рис. 2). До моменту визрівання хлібів гриби утворюють грибницю і конідіальне спороношення у вигляді рожевих подушечок не лише на **колосі і зерні**, але й у піхві листків, вузлах та інколи біля основи стебел.

Рис.2. Ураження озимої пшениці сніговою або фузаріозною плісенню

Fusarium є досить вимогливим до умов надмірного зволоження та теплого клімату: розвитку фузаріозу колоса і зерна сприяє поєднання високої відносної вологості повітря (понад 71%) і температури (понад 15°C) у період від цвітіння до збирання врожаю. Оптимум температури для розвитку фузаріозних грибів лежить у межах 18...28°C і вологості повітря – 70...80%. Саме такі умови є сприятливими для розвитку *F. graminearum*, який є причиною найвідоміших епіфітотій. Проте багато видів цього роду є екологічно пластичними і поширені у всіх регіонах, включаючи і райони з нестачею вологи під час вегетації. Цьогорічне різке збільшення ступеня ураження зерна фузаріозом пов'язане з підвищеною кількістю опадів впродовж вегетації зернових, особливо їх надлишок у період цвітіння.

Симптоматика. Інфекція проникає в колос із краплями дощу чи роси. Описано випадки ураження пшениці фузаріозом під час цвітіння через виступаючі пиляки. Dickson відмічає сприяння пиляків ураженню інших органів колоса, що може бути пов'язано з наявністю в них стимуляторів росту гриба. Незабаром біля основи колоскових лусочок з'являються перші симптоми у вигляді бурих водянистих плям. Характерною ознакою є дострокове визрівання окремих колосків, які вирізняються на тлі зеленого недозрілого колосся. У вологу погоду на уражених колосках помітна рожева або помаранчева спорова маса. Пізніше в місцях ураження формуються чорні перитеції, і колос вкривається ділянками, що мають вигляд парші.

Типовим симптомом ураження грибом *F. graminearum* є добре помітний неозброєним оком рожевий наліт на колосі. Такий самий наліт на колоскових лусочках утворюється при ураженні *F. culmorum* і *F. avenaceum*. Він складається з маси макроконідій грибів, які мають чітко виражену серповидну форму. Проте більшість видів фузарієвих грибів не викликає видимих змін зерна і типових симптомів захворювання на колоскових лусочках. Навіть за умови штучного ураження рослин грибами *F. sporotrichoides* і *F. poae* на колосках утворюється малопомітний порошистий наліт спороношення, а найчастіше – нетипові симптоми (потемніння колоскових лусочок, штрихуватість, очкова плямистість). При візуальному огляді колосків ці симптоми легко можна сплутати з симптомами, які викликаються грибами інших систематичних груп (*Cladosporium*, *Alternaria*, *Helminthosporium* та ін.).

Джерела інфекції. Зберігаються гриби у формі грибниці на зерні, на рослинних рештках і в ґрунті у формі грибниці, склероціїв. Під час вегетації рослин хвороба поширюється конідіями.

Шкідливість збудників фузаріозу значною мірою залежить від фаз розвитку рослин пшениці, в які відбувається ураження. Особливо небезпечна глибинна інфекція, коли збудник проникає до зародка зернівки внаслідок ураження колосся на ранніх фазах розвитку, під час цвітіння та після нього до

молочної стиглості зерна. В цьому випадку грибниця повністю пронизує зерно, насіння втрачає схожість. В колосі, ураженому в цей період, формується щупле білувате зерно, переважно з видимим нальотом грибниці на поверхні всієї зернівки. Таке насіння має дуже малу масу і за сортування відвіюється, воно майже не здатне проростати.

За ураження колоса через 15-20 діб після цвітіння спостерігається щуплість зерна, схожість якого низька. Таке зерно, крім зменшення маси, містить приховану фузаріозну інфекцію до 10-15%, через це його схожість знижується на 13-17%.

За пізніших строків зараження (перед збиранням урожаю) уражені зернівки зовні не відрізняються від здорових, але несуть в собі приховану інфекцію. Таке зерно залишається в партії товарного зерна і становить найбільшу загрозу, оскільки є джерелом інфекції для здорового насіння під час зберігання.

Грибниця, уражуючи колоски, часто проникає в зерно: при слабкому ураженні вона розташовується в перикарпії або в оболонці зерна, а при сильнішому проникає в алеїроновий шар, де розкладає білки з виділенням NH_3 та інших токсичних сполук. Хліб, випечений з борошна, яке отримане з сильно ураженого зерна, має одурманюючу властивість і викликає сильні токсикози, які супроводжуються розладом травлення, блюванням, втратою працездатності та ін. Можливе також отруєння тварин.

За шкідливістю фузаріоз посідає одне з перших місць серед хвороб зернових культур. В Україні це захворювання проявляється сильно і стабільно. Ураження фузаріозом всього колоса знижує урожай на 87%, половини – на 76%, третини колоса – на 44%. Внаслідок фузаріозного ураження знижується схожість насіння, маса 1000 зерен та кількість зерен у колосі. Маса зерна може знизитися на 64%, кількість зерен у колосі – на 46%, маса 1000 насінин – на 45%. Окрім того, що фузаріози зернових культур призводять до значних втрат урожаю, вони погіршують якість вирощеної продукції: вміст протеїну в зерні пшениці, ураженому *F. culmorum*, зменшується порівняно зі здоровим на 0,1-0,5%, маса – з 39,5-51 г до 29-46,5 г, «сира» клейковина – з 29,2 до 14,7-22%. При цьому погіршується якість борошна і хліба. Фузаріоз значною мірою впливає на фізичні, хімічні і технологічні властивості зерна: знижує натуру, погіршує склоподібність, впливає на технологічні і хімічні якості борошна.

Відома здатність більшості грибів роду *Fusarium* продукувати в процесі життєдіяльності мікотоксини – токсичні метаболіти, які належать до різних груп хімічних сполук. А зерно багатьох хлібних злаків є добрим субстратом для розвитку фузаріозів, які утворюють мікотоксини з метою захисту клітин гриба і є засобом нападу.

Хвороби людей і тварин, викликані токсинами фузаріозних грибів, останніми роками стали світовою проблемою. За даними FAO, на сьогоднішній день 25% світового виробництва зерна уражено токсикогенними грибами. В країнах, що розвиваються, до 36% всіх захворювань прямо або опосередковано пов'язані з дією грибкових мікотоксинів. Відомо, що ще наприкінці XIX ст. у Росії досліджували токсичні властивості гриба *Fusarium graminearum*, що викликав захворювання людей внаслідок вживання продуктів, виготовлених з ураженого ним зерна (так званий «п'яний хліб»). Це стало початком вивчення фузаріотоксинів. Нині відомо близько 250 видів грибів (з них більше 40 – фітопатогени), що продукують понад 500 мікотоксинів.

Мікотоксини не лише знижують цінність зібраного врожаю, а й викликають захворювання у домашніх тварин і птиці, що призводять до зниження продуктивних показників. Мікотоксини біосинтезуються грибами роду, *Aspergillus*, *Fusarium*, *Penicillium*, *Claviceps*, *Stachybotrys*, *Rhizoctonia*. Їх формування відбувається впродовж росту грибів на зерні в полі, збору, зберігання і після переробки його в сприятливих для росту грибів умовах. Наприклад, у південних і центральних регіонах Європи в основному поширені фузаріотоксини, які здатні викликати гострі отруєння і суттєво знижувати продуктивність тварин. У країнах північної Європи найбільш небезпечним контамінантом є *охратоксин А*, наприклад, в Данії ним уражено 40% зерна.

Як «працюють» мікотоксини на молекулярному рівні? Три найважливіші механізми їх дії призводять до порушення різноманітних обмінних процесів в організмі: інгібування синтезу протеїну, ДНК і РНК, утворення аддуктів ДНК; порушення структури мембран та ініціювання перекисного окислення ліпідів; запуск запрограмованої клітинної загибелі (апоптозу). В результаті їх дії у тварин збільшується смертність, спостерігається висока конверсія корму, сповільнений ріст, відмова від корму, знижені заплідненість і виводимість. Дослідження вчених показали, що більшість мікотоксинів вивільняються у травному тракті протягом 30 хвилин після згодовування. Таким чином, їх більшість адсорбується в тонкому кишечнику до того як досягнути товстого кишечника. При цьому важливо пам'ятати, що мікотоксини дуже швидко всмоктуються.

Токсиногенні гриби - збудники хвороб пшениці

Вид грибів	Їх мікотоксини	Хвороби пшениці
<i>Fusarium avenaceum</i> (Fr.) Sacc.	Зеараленон (ЗЕН)	Фузаріозна коренева гниль; фузаріоз колоса; снігова пліснява
<i>F. culmorum</i> (W.G. Sm.) Sacc.	Дезоксиніваленон (ДОН, вомітоксин), Т-2 токсин, диацетоксискирпенол (ДАС)	
<i>F. graminearum</i> Schwabe	ЗЕН, ДОН, Т-2 токсин, ДАС	
<i>F. oxysporum</i> Schltdl.	Фузарієва кислота, лікомаразмін	
<i>F. moniliforme</i> J. Sheld.	Фузарієва кислота, моніліоформін	
<i>F. nivale</i> (Fr.) Ges.	Ніваленол	Снігова пліснява
<i>F. solani</i> (Mart.) Sacc.	Мартицин	Фузаріозна коренева гниль
<i>F. sporotrichiella</i> var. <i>poae</i> (Peck) Bilai	Т-2 токсин	Фузаріоз колоса

Шкідливість грибів *Fusarium graminearum*, *F. sporotrichiella* Bilai (разом з грибами *Trichoderma* spp. і *Trichothecium* spp. та ін.) проявляється у продукуванні **трихотеценів**, які включають більше 180 мікотоксинів чотирьох типів, найнебезпечнішими з яких є Т-2 токсин, диацетоксискирпенол (тип А); дезоксиніваленол (ДОН), ніваленол (тип В); роридин (тип С) і кротоцин (тип D). Найпоширенішим трихотеценом є ДОН (вомітоксин), а найнебезпечнішим – Т-2 токсин. Продуценти трихотеценів типів А і В уражують в основному зернові культури, а типу С – багаті на клітковину грубі корми. Трихотецени проявляють тератогенну, цитотоксичну, імуннодепресивну та дерматотоксичну дію, негативно впливають на кровотворні процеси і центральну нервову систему людей і тварин. Їх токсична дія обумовлена пригніченням біосинтезу білка. Крім того, гриб *Fusarium graminearum* Schwabe продукує мікотоксин **зеараленон** та його похідні (встановлено 15 мікотоксинів цієї групи, які мають естрогенну та тератогенну властивість).

Гранично допустимі концентрації. В країнах СНД встановлені гранично допустимі концентрації для афлатоксину В1 – 0,005 мг/кг (в зернових, горіхах, олійних), афлатоксину М1 – 0,0005 мг/кг (в молоці і молочних продуктах), дезоксиніваленолу – 0,7 мг/кг (для пшениці), і 1,0 мг/кг (для ячменю), Т-2 токсину – 0,1 мг/кг (для зернових), зеараленону - 1,0 мг/кг (для кукурудзи, пшениці, ячменю) і патуліну – 0,05 мг/кг (для продуктів переробки яблук, томатів і обліпихи). Не допускається присутність мікотоксинів в продовольчій сировині і харчових продуктах, призначених для дитячого і дієтичного харчування.

У багатьох країнах більш ємким критерієм вважають допустимий рівень добового вживання мікотоксину, який оцінює шкідливий вплив на організм залежно від сумарної кількості поглинутого метаболіту. Так, в країнах Євроспівки максимально допустимі показники вживання мікотоксинів (мкг/кг ваги тіла на добу) складають: ДОН – 1, ЗЕН – 0,2, сума токсинів Т-2 і НТ-2 – 0,06, ніваленол (НІВ) – 0,7. В регіонах, де населення традиційно вживає велику кількість борошняних і круп'яних продуктів, мікотоксини, навіть за незначного їх вмісті в зерні, але при постійному поступленні в організм, приводять до незворотного погіршення здоров'я. Особливо небезпечні мікотоксини для дітей, в раціоні яких зернові продукти займають істотну частку.

Однак часто ураження зерна яким-небудь видом патогена, який здатний продукувати певні мікотоксини, не відповідає рівню накопичення їх в зерні. За припущенням вчених, це пов'язано з різними факторами: взаємодією метаболітів домінуючих видів і всього комплексу мікобіоти зерна, генотипом рослини, умовами навколишнього середовища.

Захисні заходи. Контроль за мікотоксинами, особливо під час досягання, збирання і зберігання урожаю пшениці, – важливий аспект економіки сільськогосподарського виробництва. Розвитку токсиногенних грибів у посівах сприяє ослаблення рослин біотичними та абіотичними факторами. Найбільше фузаріозом уражуються рослини озимої пшениці, які вирощують за поверхневого обробітку ґрунту після стерньових попередників і кукурудзи, які накопичують інфекцію (система No-till підвищує ризик ураження рослин токсиногенними патогенами). Забезпечити фізіологічну силу зернових в протистоянні фузаріозу допоможе вчасне й дбайливе очищення полів під озимину від пожнивних рослинних решток з подальшим старанним загортанням їх під час обробітку ґрунту (через мінливість та високу адаптивність збудники фузаріозу, які зберігаються в ґрунті, стерні, рослинних рештках і зерні, найважче викоринити); скиртування соломи віддалік озимих посівів; дотримання строків, встановлених норм висіву й глибини загортання насіння районуваних сортів інтенсивного типу за збалансованого внесення мінеральних і органічних добрив, відповідно до зональних технологічних рекомендацій (разом із захисними та іншими заходами з догляду за посівами). Вплив цих негативних чинників підсилюватиметься за надмірної вологи та підвищеної температури середовища.

Правильне закладання на зберігання і власне зберігання. Уражені фузаріозом посіви збирають прямим комбайнуванням у стислі строки і зберігають окремими партіями. Для попередження накопичення ДОНу і ЗЕНу у фузаріозному зерні під час зберігання його терміново просушують до вологості 13%.

З метою видалення такого зерна з партії використовують повітряно-решетні сепаратори типу «ЗАВ» (ефективність цього заходу складає 75-80%). Обов'язково проводять попередню обробку складів або силосу проти комірних шкідників. Формують ті партії зерна для зберігання, які є вільними від шкідників і з різницею вологості в первинних партіях не більше 0,5%. Під час зберігання проводять систематичний моніторинг вологості і температури, боротьбу з гризунами і шкідниками; застосовують активну вентиляцію.

Захисними заходами є суворе дотримання вимог чинного державного стандарту щодо контролю за посівною якістю насіння і його ураженням збудниками сажок, фузаріозу та інших мікоінфекцій за результатами польового інспектування насінневих посівів і лабораторного фітопатологічного аналізу насіння та наступне передпосівне протруєння його з використанням сучасних хімічних і біологічних протруйників високої захисної здатності.

Ці рекомендації, відомі спеціалістам ще з інститутської лави, дозволять господарнику отримати першокласний урожай і зберегти його до кращих часів. Якість і безпечність сільськогосподарської продукції формується на полі. В подальшому їх можна або зберегти, або погіршити.

Таблиця 2.

Основні мікотоксини фузаріозу і пов'язані з ними патологічні симптоми

Мікотоксин	Гриб продуцент	Джерело накопичення: поле/при зберіганні	Вплив на тварин і людину
Фумонізини (B1)	F. Verticillioides (syn. F. Moniliforme) F. Proliferatum	Кукурудза, зернові. Польові мікотоксини	Набряк легенів; лейкоенцефаломалація коней; нефро- та гепатотоксичний; пригнічення імунітету
Трихотецени (дезоксиніваленол, Т-2/ НТ-2, ацетоксискрипенол, та ін.)	F. Graminearum F. Avenaceum F. Culmorum F. Poae F. Equiseti F. Crookwellense F. Acuminatum F. Sambucinum F. Sporotrichioides	Кукурудза, зернові. Польові мікотоксини	Порушення травлення (блювота, діарея, відмова від їжі); зниження швидкості приросту ваги; криваві виявлення (шлунок, серце, кишечник, легені, діафрагма, нирки); набряки; пошкодження ротової порожнини; дерматити; хвороби крові; безпліддя; руйнування кісткового мозку; уповільнений ріст; зниження імунітету, аліментарна токсична алейкія
Зеараленон	F. Graminearum F. Culmorum F. Sporotrichioides	Пшениця, кукурудза. Польові мікотоксини	Гормональні порушення; хвороби статевих органів; випадання піхви; збільшення матки; атрофія сім'яників; атрофія яєчників; збільшення молочних залоз; безпліддя; викидні

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА**Список «чорних справ» мікотоксинів**

Дія мікотоксинів на людей виражалася важкими судомами (отруєння ріжками), раком печінки і травного тракту (афлатоксикоз), аномаліями при пологах, гіперестрагенезом і безпліддям (фузаріум-мікотоксикози).

Древні римляни проводили щорічне весняне свято в честь Робігуса – бога, який захищає врожаї від плісняви. Його відзначали 25 квітня – в найвірогідніший період появи на зернових перших ознак мікотоксинів.

В середньовіччі відбувалися спалахи ерготизму, викликаного алкалоїдами ріжок (*Claviceps purpurea*), які досягали розмірів епідемії, скалічивши і вбивши тисячі людей в Європі. Ерготизм відомий як «вогонь святого Антонія», оскільки люди вважали найкращим засобом його лікування, що приносить полегшення від сильного жару, паломництво до храму святого Антонія.

Причиною Салемського «суду над відьмами» в 1692 р., що відбувся в англійській колонії Массачусетс і закінчився повішенням 19 людей, насправді було масове отруєння ріжками *Claviceps purpurea* (рис.3).

Рис.3. Ріжки жита: зліва – поява склероціїв патогена; справа – завершення

В 1940-ві роки минулого століття фузаріозні мікотоксини стали причиною сильної епідемії аліментарної токсичної алейкії в Росії. Симптоми включали прогресуючу лейкопенію, септичну ангіну, некротичні пошкодження ротової порожнини і стравоходу.

В останні дні другої світової війни тисячі коней гинули в агонії, не маючи ніяких бойових поранень. Затримки при збиранні врожаю, порушення вимог зберігання зерна стали причиною годівлі коней запліснявілим зерном. Коні надзвичайно чутливі до мікотоксинів, а плісняві корми містять стахіботріс, який і став причиною смерті тварин.

В 1991 р. у Південному Техасі народилося двоє дітей з дуже рідкісним вродженим дефектом – аненцефалією. Аненцефалія зустрічається у 3-5 дітей на 100 000, однак лікарняні записи констатували, що в цьому районі з 130 000 дітей народилося 32 хворих аненцефалією дітей. Найвірогіднішою причиною названого вродженого каліцтва вчені назвали вражену фумонізином кукурудзу.

AGR PORT east | **KHARKIV 2016**
AGROPORT EAST

АГРОПОРТ ХАРКІВ 2016
IV Міжнародний форум
з розвитку фермерства
в Україні:

- Виставка техніки і технологій
- Демо-покази та змагання сільськогосподарської техніки
- Тематичні семінари та конференції для фермерів
- Конкурс фермерських господарств

20-22 ЖОВТНЯ
Міжнародний аеропорт Харків

Альтернативні заходи контролю чисельності й шкідливості фітофагів капусти та інших хрестоцвітих культур

Галина Янюк, державний фітосанітарний
інспектор відділу прогнозування, фітосанітарної
діагностики та аналізу ризиків
Управління фітосанітарної безпеки
ГУ Держпродспоживслужби

Для успішної боротьби з шкідниками культур родини капустяних треба застосовувати запобіжні й винищувальні заходи, щоб не тільки захистити посіви від шкідників, а й не дати їм розмножуватися у наступному році.

Запобіжні заходи – це в основному агротехнічні.

Винищувальні – застосування пестицидів та збирання і знищення шкідників.

У боротьбі з **капустяними блішками** велике значення мають агротехнічні заходи:

- глибока оранка або перекопування ґрунту, під час яких гинуть жуки, що залишилися на зиму у верхньому шарі ґрунту;

- своєчасне садіння добре розвинутої розсади, систематичне знищення бур'янів з родини хрестоцвітих, на яких часто живляться і розмножуються блішки.

З хрестоцвітими блішками справляються багато народних засобів, наприклад, один з найбільш ефективних засобів – суміш пилу (звичайного дорожнього) і нафталіну. Все, що потрібно зробити, це змішати в рівних пропорціях ці інгредієнти, покласти суміш в марлевий мішок і притрусити ґрунт навколо рослин. Також ефективною є зольна суміш. Необхідно літр попелу залити трьома літрами води, додати трохи рідкого мила (чайну ложку), перемішати і дати настоятися близько трьох-п'яти годин. По закінченні часу рослини обприскують – робити це краще рано вранці. Процедура необхідно провести не менше трьох разів з п'ятиденними перервами. Або обприскують кислим розчином: 1 столову ложку 70% столового оцту розвести у 10 л води, обприскати рослини - як правило досить одного разу.

Деякі овочівники відловлюють блішок на прапорці з різної тканини, або жовту пластикову тарілку намащують тонким шаром вазеліну, яку прикріплюють на висоті 5-10 см від поверхні ґрунту або на такій же висоті від найвищої рослини капусти, редиски, або інших рослин, які ростуть на грядці.

У міжряддях капусти посадіть листовий або качаний салат – це профілактика від хрестоцвітих блішок.

Капустяна муха – один з найнебезпечніших шкідників капусти, редиски і редьки. Личинки живуть на корені, об'їдаючи його зовні часто вгризаються в середину кореня. Рослини з пошкодженим корінням гинуть. Самка відкладає яйця до 150 штук на прикореневу частину або на землю біля кореневої шийки. Через тиждень з'являються личинки, які відразу вгризаються в корінь. Особливо істотної шкоди завдає у вологу погоду (в сухий рік яйце висихає на ґрунті або личинка гине). Для контролю розвитку і шкідливості личинок капустяної мухи рекомендують відгребти ґрунт від капусти, а саму рослину облити солоною водою (1 склянка солі на 10 л води).

При проведенні контролю **гусені шкідливих метеликів** (капустяної совки, біланів, капустяної молі) велике значення має знищення бур'янів та післязбиральних решток; глибока оранка або перекопування, при яких знищується до 60-70% зимуючих лялечок шкідників. Треба розпушувати міжряддя капусти та інших капустяних під час заляльковування шкідливої гусені 1 покоління (червень-липень), що опосередковано сприяє знищенню чималої кількості лялечок.

Для захисту капусти від листогризучої гусені використовують відвари рослин, які містять речовини, що знищують шкідників (полін, гострий перець тощо). Для приготування відвару з полину збирають всю надземну масу рослин, добре пров'ялюють, потім кип'ятять 1 кг цієї маси 10-15 хв. у невеликій кількості води, охолоджують, доливають до 10 л води і відвар готовий до використання. Відвар з гострого перцю готують так: 1 кг розрізаних навпіл плодів кип'ятять протягом години, настоюють 2 доби, після чого перець розтирають, відтискають, проціджують. Використовують 125-150 мл відвару на 10 л води з додаванням 40 г розчиненого до емульсії мила.

Ефективна боротьба з шкідниками капусти повинна базуватися на проведенні агротехнічних, хімічних і біологічних заходів.

З агротехнічних заходів, що попереджують заселення і зниження чисельності ряду шкідників, велике значення має глибока зяблева оранка; регулярний обробіток ґрунту в міжряддях; своєчасна посадка здорової, добре розвиненої розсади (заселену розсаду личинками шкідників перед садінням обов'язково вибраковують); знищення бур'янів, які є додатковим кормом для імаго та личинок шкідників і стають вогнищами їх розмноження та накопичення; розпушування міжрядь у період заляльковування гусені совки; збір і видалення стебел капусти та рослинних решток; просторова ізоляція насінників від полів, де їх вирощували в минулі роки.

Для обмеження чисельності листогризучих совок, капустяної молі, ріпакового і капустяного біланів ефективний біологічний метод. На початку і в період масового відкладання метеликами яєць проводять триразовий випуск яйцеїда – трихограми (30-40 тис. особин на 1 га за один випуск) з інтервалом 5-6 днів. Проти гусені молодших віків кожного покоління застосовують мікробіологічний препарат лепідоцид, в.р. (*Bacillus thuringiensis var. kurstaki*, 3-4 л/га). Обробки рослин біопрепаратом проводять за температури вище 20 градусів тепла і за відсутності опадів.

Протягом вегетації при виявленні пошкодження капусти шкідниками рекомендується проводити обробки посівів інсектицидами актара 240SC, к.с., децис профі 25WG, ВГ; енжіо 247 SC, к.с.; матч 050EC, к.е., або іншими. Перед застосуванням пестицидів уважно прочитайте інструкцію на етикетці. Дотримуйтесь вказаних рекомендацій, правил особистої безпеки та охорони навколишнього природного середовища.

Зміни до Комплексної Програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки

31 травня на сесії Львівської обласної ради ради депутати прийняли зміни до Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки

Пільгові кредити відтепер надаватимуться на придбання посадкового матеріалу, систем крапельного зрошення, інших матеріалів для сільськогосподарських кооперативів; на витрати, пов'язані з розвитком дрібного тваринництва, зокрема, бджолярства, вівчарства, козівництва, кролівництва та птахівництва; на будівництво, реконструкцію приміщень для зберігання сільськогосподарської продукції та продукції харчопереробної галузі.

Зі змінами до Комплексної програми можна ознайомитись на сайті Львівської обласної державної адміністрації на сторінці департаменту агропромислового розвитку в розділі «Програми».

Довідково: у 2016 році на виконання заходів Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва Львівської області на 2016-2020 роки з обласного бюджету виділено 11 млн грн.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

**Цільовий аукціон з продажу
майна, що перебуває у
комунальній власності
(без можливості зниження
початкової ціни під час
аукціону)**

Володимирецька сільська рада (81787, Львівська область, Жидачівський район, с. Володимирці, вул. Шкільна, 15)

Лот 1.- Трактор МТЗ -80, 1995 року випуску, стартова ціна 58 130,00 грн. без ПДВ;

Місцезнаходження майна: Львівська область, Жидачівський район, с. Володимирці.

Аукціон відбудеться: 06.07.2016 р. об 11:00 год. за адресою: м. Львів, вул. Залізнична, 16, торговий зал.

Організатор цільового аукціону: ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА РЕГІОНАЛЬНА АГРОПРОМИСЛОВА БІРЖА (ЗУРАБ).

Для участі в аукціоні необхідно:

1. Подати на ЗУРАБ заявку про участь в цільовому аукціоні, до якої додаються завірені печаткою та підписом керівника підприємства копії: свідоцтва про державну реєстрацію підприємства (юридичної особи або фізичної особи-підприємця), установчих документів, довідки з ЄДРПОУ, довідки про взяття на облік платника податків, свідоцтва про сплату ПДВ (єдиного податку), паспорта та довідки про ідентифікаційний номер уповноваженої особи з повноваженнями на участь в цільовому аукціоні від імені заявника.

2. Отримати на ЗУРАБ рахунки та оплатити на рахунок № р/р 26000053814624 у ЗГРУ ПАТ КБ «Приватбанк» м. Львів МФО 325321 Код ЄДРПОУ 23970563 реєстраційний внесок в розмірі 17,00 грн. з ПДВ за участь в цільовому аукціоні та на транзитний рахунок гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни лоту, що заявлений на купівлю.

Кінцевий термін прийняття заявок на участь в цільовому аукціоні до 16:00 год. 04.07.2016 року.

Контактний телефон та місцезнаходження аукціонного комітету ЗУРАБ: тел.: +38032-294-84-03; адміністративний офіс ЗУРАБ м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й поверх; www.zurab.lviv.ua. БІРЖА не є платником ПДВ.

Джерело: www.zurab.lviv.ua

Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького

запрошує на навчання за ліцензованою спеціальністю
ОКР "МАГІСТР"

Спеціальність "Економіка"
(за спеціалізацією "Економіка довкілля
і природних ресурсів")

Здобуття фаху за спеціальністю дозволить Вам

- Прогнозувати розвиток виробничо-фінансової діяльності підприємств з урахуванням екологічного фактору;
- Визначати рівень еколого-економічного ризику та оцінювати його вплив на майбутню діяльність підприємств;
- Забезпечити ефективне використання природних ресурсів;
- Здійснювати розробку комплексних природоохоронних програм на різних рівнях управління;
- Формувати стратегію екологізації розвитку виробництва і природокористування;
- Здійснювати планування фінансових операцій підприємств для забезпечення реалізації природоохоронних заходів;
- Розробляти стратегію розширення ринків збуту екологічних товарів та послуг;
- Впроваджувати оптимальні механізми організації екологічного управління.

ДЛЯ ВСТУПУ НЕОБХІДНІ

- заява на прийом до університету;
- копія документу, що засвідчує особу;
- 6 кольорових фотокарток 3x4;
- копія картки ідентифікаційного номера;
- диплом про вищу освіту за ступенем бакалавр з будь-якого напрямку підготовки;
- копія військового квитка або посвідчення про приписку.

Тривалість навчання – 1,5 роки

Детальна інформація: Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького, www.vetuniver.lviv.ua

Контактні телефони: (093)808-31-88, (067)773-47-47, (067)803-60-32

Освітні послуги надаються Університетом відповідно до ліцензії серії АЕ № 527855, видана від 29.12.2014 року

20-22 жовтня в Міжнародному аеропорту «Харків» відбудеться IV Міжнародний форум AGROPORT 2016 (agroport.ua). У поточному році форум проходить в двох форматах, які об'єднують Україну – Захід і Схід. Традиційно форум є візитною карткою Міжнародного року зернобобових, оголошеного в усьому світі Всесвітньої продовольчої організацією (FAO).

Осінній AGROPORT East Kharkiv 2016 відбудеться в сформованому форматі конференцій, виставки та демонстраційного показу техніки. Програма форуму буде складатися з наступних напрямків:

20 жовтня (четвер) – День агробізнесу

21 жовтня (п'ятниця) – День фермера

22 жовтня (субота) – День поля

В рамках трьох днів на майданчику харківського аеропорту пройдуть понад 20 профільних конференцій, тематика яких охопить весь спектр аграрної галузі: від інвестиційної проблематики до використання найсучасніших технологій.

Міжнародний статус форуму в цьому році підтримується посольствами, консульствами та зарубіжними підприємствами 20 країн-учасників. Форум пройде за підтримки та сприяння Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства інфраструктури України та Міністерства охорони здоров'я України, а також Харківської обласної державної адміністрації. Організатором форуму з розвитку фермерства AGROPORT виступає консалтингова компанія Aviabrand (www.aviabrand.com.ua).

Відмінною особливістю осіннього заходу стане «професійний обмін досвідом» фермерів Заходу і Сходу, оскільки планується приїзд і участь делегацій фермерів з 12 областей України.

«Програма трьох днів буде дуже насиченою. Ми намагаємося її зробити ефективною і для топ-менеджменту великих агрокомпаній, і для середніх і дрібних аграріїв. Для нас як організаторів, важливо бачити і розуміти результат і конкретну вигоду наших учасників. Багато з них в ці три дні прямо на майданчику укладають контракти і отримують необхідну інформацію. З кожним форумом ми реєструємо приріст учасників на 30%. Це високий показник нашої ефективності», зазначив керівник проекту AGROPORT Дмитро Титаренко.

Кластер енергоефективності та відновлювальної енергетики Львівщини Тренінговий центр енергозберігаючих технологій

Календарний план проведення круглих столів з питань ОСББ та енергозберігаючих технологій для багатоповерхівок

Дата	Тема
16 червня	«ОСББ, щомісячні платежі, способи економії» - чи треба контролювати витрати квартирних внесків мешканців, які вони оплачують ЖЕКу чи ОСББ? - заходи з енергозбереження: встановлення будинкового лічильника; встановлення системи моніторингу стану температури подачі тепла від котельні і температури стояків опалення і гарячої води, - встановлення системи відеонагляду за входом і прибудинковою територією та ліфтами – поєднання її з системою моніторингу
21 червня	«ОСББ, щомісячні платежі, способи економії» - господар житлового приміщення (квартири, особняку) – хто і як фінансує поточне обслуговування? - заходи з енергозбереження: встановлення погодозалежного регулювання подачі тепла в будинок, повна реконструкція системи подачі тепла із заміною всіх труб і радіаторів і встановлення поквартирного розведення тепла та поквартирного обліку тепла
23 червня	«ОСББ, щомісячні платежі, способи економії» - хто і як може зменшити щомісячні платежі за утримання квартири чи будинку (ремонт, енергозбереження)? - заходи з енергозбереження: встановлення автономної системи нагрівання гарячої води на основі теплових pomp
30 червня	«ОСББ, щомісячні платежі, способи економії» - хто і як може зменшити щомісячні платежі за утримання квартири чи будинку (ремонт, енергозбереження)? - заходи з енергозбереження: заміна вікон в загальних коридорах, реконструкція ремонт даху, утеплення даху, цоколя і підвалу, утеплення фасаду

Початок з 17:00 год

Для участі у заході потрібен попередній запис за тел.: 068-1354711; 050-5938690 або надіслати лист з своїми даними на ел.адресу: aomcstei@gmail.com

м. Львів, вул. Київська, 21
Енергоменеджер УК «Нове Місто»
Василь Прусак

**Оптові ціни на продукцію
(станом на 14.06.2016 р.) (1 кг/ грн.)**

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Капуста білокачанна</u>	1,30	1,40	1,50
<u>Кабачок ранній</u>	5,00	5,50	6,00
<u>Морква рання</u>	8,00	8,00	8,00
<u>Помідор салатний червоний</u>	18,50	19,00	19,00
<u>Капуста цвітна</u>	6,00	7,00	7,00
<u>Перець конусоподібний</u>	25,00	26,00	27,00
<u>Огірок довгоплідний гладкий</u>	10,00	10,00	10,00
<u>Цибуля-сіянка</u>	50,00	60,00	75,00
<u>Буряки столові ранні</u>	6,00	7,00	7,00
<u>Цибуля ріпчаста</u>	8,00	9,00	9,00
<u>Щавель</u>	20,00	30,00	35,00
<u>Рукола</u>	40,00	40,00	40,00
<u>Часник</u>	75,00	80,00	80,00
<u>Картопля рання стандарт</u>	6,00	7,00	7,00
<u>Гриб печериця</u>	18,00	20,00	22,00
<u>Салат Лолло Россо</u>	10,00	15,00	20,00
<u>Яблуко Гала</u>	9,00	10,00	13,00
<u>Черешня червона</u>	32,00	33,00	35,00
<u>Цукор</u>	13,00	13,50	14,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Яйце куряче столове відбірне, десяток</u>	8,00	9,00	12,00
<u>Свинина для шашлику</u>	75,00	78,00	80,00
<u>Свинина печінка</u>	23,00	24,00	24,00
<u>Яловичина грудинка</u>	40,00	40,00	40,00
<u>Індиче філе</u>	83,00	84,00	85,00
<u>Короп жив.</u>	55,00	57,00	58,00
<u>Форель річкова</u>	119,00	130,00	139,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Науково-практичний семінар «Використання жита в годівлі свиней, як інструмент управління собівартістю живця»	16 червня 2016 р.	Тернопільська обл., Тернопільський р-н, Корпорація “Агропродсервіс”, с. Настасів	www.kws.ua
Семінар «Практичні аспекти органічного виробництва в особистих селянських господарствах».	18 червня 2016 р.	Одеська обл., Кодимський район, с. Івашків	www.kodyma-fest.com
Форум аграрних інновацій «Нове зернятко»	21 червня 2016 р.	Тернопільська обл., Тернопільський р-н, Корпорація “Агропродсервіс”, с. Настасів	www.novezernyatko.com.ua
VIII Міжнародний конгрес «Прибуткове свинарство»	30 червня 2016 р.	м. Київ, Конгресно-виставковий центр “Парковий”, вул. Паркова Дорога, 16	www.pigcongress.org
Національний День Поля «Сучасні технології в мінеральному живленні»	08 липня 2016 р.	Чернігівська обл., СТОВ “Дружба-Нова”, смт. Варва	www.binfield.com.ua

Зарубіжні події

Міжнародна кооперативна виставка	25 – 30 серпня 2016 р.	Чехія, м. Чеське Будейовіце	www.vcb.cz
Міжнародний спеціалізований сільськогосподарський ярмарок «Bata Agro»	30 серпня – 03 вересня 2016 р	Болгарія, м. Стара Загора	www.bata-agro.org
Міжнародний саміт з тваринництва «Sommet de L'elevage»	5-7 жовтня 2016 р.	Франція, м. Клермон-Ферран	www.sommet-elevage.fr

Yarych Street Fest 2016 у Львові

5 червня у Львові черговий раз з ініціативи ТОВ Кондитерська фабрика “Ярич” відбувся фестиваль вуличних та екстремальних видів спорту “Yarych Street Fest 2016”.

“Yarych street fest” – це фестиваль здорового способу життя, який заохочує молодь до цікавих та активних видів спорту. В 2016 році вестиваль відбувався одночасно на трьох основних локаціях: площі перед Оперним театром, площі перед пам’ятником Тарасу Шевченку та на території оновленого скейт-парку, що біля Порохової вежі. Учасники фестивалю одержали позитивні емоції, а переможці змагань у різних видах спорту цінні та заохочувальні призи.

Редакційна колегія видання:

Музика П.М. – ГО “Львівська аграрна палата” (голова редколегії);
 Стефанишин І.М. – ТОВ “РСП “Шувар” (заст. голови редколегії);
 Вуйцик І.М. – ГО “Львівська аграрна палата”;
 Паньків І.Я. – БО “Львівська аграрна дорадча служба”;
 Солоненко З.І. – директор Львівської обласної виставки аграрного та промислового комплексів області “Львів-Експоцентр”;
 Соломонко Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (видавничий редактор).
 Адреса редакції: м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
 тел./ф. +38 (032) 294-84-02, +38 (032) 239-26-26, (067) 803-60-32
 Періодичність видання: два рази на місяць
 Побажання та зауваження до змісту електронного інформаційного бюлетеня «Вісник Агрофорум» просимо надсилати на e-mail: lvivagri@gmail.com